

POSTANOWIENIE Z DNIA 26 STYCZNIA 2005 R.

III KO 48/04

Przez dobro wymiaru sprawiedliwości, o którym mowa w art. 37 k.p.k., można rozumieć także potrzebę doprowadzenia do przeprowadzenia procesu, które okazuje się mało realne bez odejścia od zasady właściwości miejscowej sądu.

Przewodniczący: sędzia SN J. Sobczak (sprawozdawca).

Sędziowie SN: E. Gaberle, J. Szewczyk.

Sąd Najwyższy w sprawie Lechosława C., oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz art. 233 § 1 k.k., po rozpoznaniu wniosku zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego w L. z dnia 21 października 2000 r., w przedmiocie przekazania sprawy sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości

p o s t a n o w i ł na podstawie art. 37 k.p.k. sprawę oskarżonego Lechosława C., oskarżonego o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 oraz art. 233 § 1 k.k. przekazać Sądowi Rejonowemu w K.

UZASADNIENIE

Akt oskarżenia przeciwko Lechosławowi C. wpłynął do Sądu Rejonowego w L. ponad 6 lat temu, w dniu 22 grudnia 1998 r. Do chwili obecnej sprawa nie została zakończona mimo wyraźnych i zauważalnych starań sądu właściwego rzeczowo i miejscowo. Powodem niezakończenia sprawy jest postawa oskarżonego Lechosława C., który wielokrotnie nie stawiał się na wyznaczone terminy rozpraw, przedstawiając zaświadczenia lekarskie.

Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2000 r. Sąd Rejonowy w L. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy na podstawie art. 37 k.p.k. Sądowi Rejonowemu w K. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2001 r. nie uwzględnił tego wniosku, podkreślając, że wprawdzie nie jest wykluczone przekazanie do rozpoznania sprawy innemu sądowi niż sąd właściwy, na podstawie art. 37 k.p.k., z uwagi na stan zdrowia oskarżonego, to jednak taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodziła, gdyż z istniejących opinii wynikało, iż Lechosław C., mimo stanu zdrowia, może uczestniczyć w czynnościach procesowych i jego stawiennictwo na rozprawie w L. nie jest niemożliwe.

Jak wynika z przedstawionych w dniu 27 września 2004 r. nowych opinii biegłych, stan zdrowia oskarżonego pogorszył się i jest on niezdolny do odbywania długotrwałych podróży – takową podróżą byłaby niewątpliwie podróż z K., gdzie oskarżony Lechosław C. stale mieszka, do L., gdzie mieści się sąd właściwy miejscowo i rzeczowo. Nie ma natomiast – zdaniem biegłych – najmniejszych przeszkód, aby oskarżony wziął udział w rozprawach przed Sądem w K.

Mając na względzie treść wspomnianej opinii Sąd Rejonowy w L. ponownie zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k., z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pojęcie „dobro wymiaru sprawiedliwości”, którym posługuje się ustawodawca w art. 37 k.p.k. ma charakter ocenny. W orzecznictwie utrwalił się pogląd, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi niż sąd właściwy wtedy, gdy występują realne okoliczności, które mogą stanowić zasadne przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy. Przede wszystkim zaś wówczas, gdy zachodzą obawy o bezstronność sądu właściwego oraz gdy istnieje uzasadnione przekonanie co do tego, że tylko przekazanie stworzy lepsze możliwości trafnego rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1972 r., IV KO 31/72; OSNPG 1972, nr 9-10, poz. 158; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 1982 r., IV KO 9/82, OSNKG 1982, z. 6, poz. 33; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 1995 r., III KO 34/95, OSNKG 1995, z. 9-10, poz. 68). Dość silnie akcentuje się, że rzeczą sądów jest takie orzekanie, aby w opinii publicznej nie powstały wątpliwości co do tego, iż wydane orzeczenia są wolne od jakichkolwiek pozaprocesowych wpływów, podyktowane jakimikolwiek innymi przesłankami niż te, które wynikają z materiału dowodowego i treści ustaw (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2001 r., IV KO 21/01, ONSKW 2001, z. 7-8, poz. 58).

Podzielając te głęboko słuszne i przekonujące stanowiska judykatury nie sposób zgodzić się z odosobnionym stanowiskiem Sądu Najwyższego, że przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. powinno następować jedynie wówczas, gdy wystąpią realnie wspomniane wyżej okoliczności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1999 r., IV KO 24/99, OSNPiPr 2000, z. 4, poz. 6). Treść art. 37 k.p.k. w najmniejszym stopniu nie uprawnia do tak dalece zawężającej wykładni. Nie sposób zaprzeczyć, że „dobro wymiaru sprawiedliwości” to potrzeba szybkiego przeprowadzenia i zakończenia procesu karnego.

Jest rzeczą pewną, że względy natury technicznej utrudniające rozpoczęcie rozprawy i prowadzenie postępowania, nie uzasadniają przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. innemu sądowi równorzędnemu. W tym zakresie wypada podzielić stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r., II KO 90/00, OSNKW 2000, z. 5-6, poz. 48). Do takich „technicznych względów” nie sposób zaliczyć choroby oskarżonego, utrudniającej rozpoczęcie i prowadzenie postępowania.

Zdaniem Sądu Najwyższego, przez dobro wymiaru sprawiedliwości, o którym mowa w art. 37 k.p.k., można rozumieć także potrzebę doprowadzenia do przeprowadzenia procesu, który okazuje się mało realny bez odejścia od zasady właściwości miejscowej sądu. Skoro w przedmiotowej sprawie stan zdrowia oskarżonego uniemożliwia mu przybycie do dość odległego sądu właściwego, a jednocześnie nie stoi na przeszkodzie udziałowi w rozprawie w sądzie miejsca zamieszkania i nic nie wskazuje na to, aby ten stan zdrowia miał się polepszyć, należało przyjąć, że wzgląd na potrzebę zakończenia postępowania jest dostateczną i wystarczającą przesłanką do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy przychylił się do ponownego wniosku Sądu Rejonowego w L., i kierując się dobrem wymiaru sprawiedliwości przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K.